Beantwoording technische vragen: Beleidsplan schuldhulpverlening 2025-2028 “Van stress naar kracht”
Van de fractie: ChristenUnie

1. Is de gemeente Amstelveen aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute (NSR)? Zie: Nederlandse Schuldhulproute. Zo nee, welke overwegingen spelen hierbij een rol?

   ANTWOORD: *De gemeente Amstelveen heeft geen overeenkomst met de stichting NSR.*
   De NSR biedt een aantal diensten waaronder een multi-channelaanpak om inwoners met schulden eerder te vinden. De multichannel aanpak houdt in dat mensen zo vaak mogelijk via verschillende kanalen worden gewezen op de hulp van Geldfit. Geldfit werkt met een triagemodel om inwoners digitaal de juiste weg te wijzen om financieel gezond te worden of te blijven. Via de website word je doorverwezen naar instanties die je kunnen helpen. Dit wordt gecombineerd met een landelijk telefoonnummer waar iedereen naar toe kan bellen met vragen over schuldhulpverlening. In 2021 hebben wij al onderzocht of deelname aan NSR/Geldfit van toegevoegde waarde zou kunnen zijn en wij hebben besloten niet deel te nemen. De volgende overwegingen spelen daarbij een rol.

- *De NSR vraagt een jaarlijkse investering van ongeveer € 10.000,00 aan gemeente Amstelveen. De effectiviteit van digitale dienstverlening in de schuldhulpverlening is nog onvoldoende onderbouwd op dit moment. De resultaten die NSR bereikt claimt te hebben zijn moeilijk te verifiëren, zie ook het onderzoek van Pointer Clicks of cash in de schuldhulpverlening | NPO Radio 1. Daarom vinden we de jaarlijkse investering niet in verhouding staan tot wat het oplevert.*
- *Nu vroegsignalering een wettelijke verplichting is voor vaste lastenleveranciers komen we via die weg al eerder in contact met inwoners met schulden. Dit draagt ertoe bij dat we inwoners met beginnende schulden vroegtijdig in beeld krijgen.*
- *Een deel van de dienstverlening (telefonische bereikbaarheid en triage in beperkte vorm) worden ook aangeboden aan inwoners van gemeenten die niet zijn aangesloten. Ook hierdoor is de toegevoegde waarde van aansluitingen beperkt. De gemeente ontvangt enkele aanmeldingen voor schuldhulpverlening per jaar via Geldfit.*

2. Het vinden van passende hulp bij schuldenproblematiek kan ingewikkeld zijn door de veelheid aan opties, zoals online tools, online en lokale vrijwilligers en de gemeentelijke schuldhulpverlening. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat inwoners met financiële problemen de juiste ondersteuning krijgen en niet verdwalen in het hulpaanbod of terechtkomen bij ‘hulpverleners’ die uit zijn op zelfverrijking?

   ANTWOORD: *Wij zorgen ervoor dat inwoners de juiste ondersteuning krijgen door laagdrempelige inzet in de buurt met de financiële cafés, waar mensen informatie en advies kunnen krijgen. We verwijzen in onze correspondentie hier veelvuldig naar. Inwoners kunnen ook op werkdagen telefonisch en op het raadhuis terecht bij het Sociaal Loket. We houden het ook overzichtelijk voor de inwoner door met een beperkt aantal partijen te werken. Veel versnippering maakt het moeilijker om de juiste hulp te vinden. We sturen op samenwerking.*

   Geld vragen voor schuldhulpverlening is verboden (Wet Consumenten Krediet, art 47 en 48) Als zgn. schuldhulpverleners geld vragen is de kans groot dat je met een malafide schuldhulpverlener te maken hebt.

   Voorheen zagen wij incidenteel inwoners die bij een malafide schuldhulpverlener waren geweest. Het hielp niet mee dat deze bedrijven bij de zoekresultaten van Google het eerst zichtbaar werden en niet de gemeentelijke schuldhulpverlening. Inmiddels heeft de rechter een aantal van deze bedrijven aangepakt. Door gezaghebbende deskundigen is deze benadeling van kwetsbare inwoners in de media aangekaart, dit heeft voor landelijke media aandacht gezorgd. We krijgen sindsdien geen berichten meer van inwoners dat zij de dupe zijn geworden van malafide schuldhulpverleners. De website is recentelijk verbeterd, hierdoor is de schuldhulpverlening en de toegang tot het sociaal domein beter vindbaar.

3. Vrijwilligers en maatschappelijke organisaties spelen een cruciale rol in het bieden van laagdrempelige hulp en langdurige begeleiding. Op welke manieren kunnen vrijwilligers(organisaties) de gemeentelijke schuldhulpverlening versterken en structureel onderdeel worden van het beleid?

ANTWOORD: *Wij werken al veel samen met tal van maatschappelijke en vrijwilligersorganisaties. Zij kunnen bijvoorbeeld de boodschap uitdragen dat schulden niet altijd je eigen schuld zijn en dat het verstandig is om er over te praten. Zij kunnen ook inwoners doorverwijzen naar het financieel café en het sociaal loket. Inwoners met schulden ondervinden vaak ook op andere leefgebieden problemen en kunnen makkelijk in een isolement raken. Wij vinden daarom de bijdrage die het maatschappelijk middenveld levert aan het voorkomen van eenzaamheid heel belangrijk. Sociale steun in je omgeving helpt inwoners om het schuldhulpverleningstraject vol te houden.*

Als het gaat om de inzet van vrijwilligers in de schuldhulpverlening willen we zeker weten dat de kwaliteit is geborgd. Goede begeleiding van de vrijwilligers is een randvoorwaarde. Het stimuleren van zelfredzaamheid vinden wij een belangrijke waarde, dit wegen wij mee bij het inzetten van andere organisaties.

Als een organisatie ideeën heeft over hoe zij een bijdragen kunnen leveren aan het schuldhulp-verleningsbeleid en daar subsidie voor willen ontvangen, kunnen zij daarover in gesprek met de gemeente.

4. Organisaties als SchuldHulpMaatje en Humanitas leveren in veel gemeenten waardevolle ondersteuning aan mensen met schulden. In het beleidsplan *Van stress naar kracht* wordt Humanitas genoemd, SchuldHulpMaatje niet. Zijn er naast SchuldHulpMaatje nog andere onbenoemde vrijwilligersinitiatieven in Amstelveen actief op dit terrein, zoals diaconieën van kerken, islamitische zakat-fondsen of Joodse hulporganisaties? Zo ja, hoe worden zij betrokken bij de schuldhulpverlening? Zo nee, wat is hiervan de reden?

   ANTWOORD: *In de het beleidsplan schuldhulpverlening zijn alleen de organisaties benoemd die subsidie krijgen uit het budget voor schuldhulpverlening. SchuldHulpMaatje ontvangt geen subsidie. Verder werken wij samen met het Sociaal Steunpunt Amstelveen. Zij helpen inwoners met het aanvragen van toeslagen en uitkeringen. Dit is onderdeel van een breder activiteitenaanbod zoals therapeutisch zwemmen. Zij ontvangen wel subsidie van de gemeente, maar dat komt uit een ander budget en wordt daardoor niet in de nota genoemd.*

   Wij constateren dat het huidige aanbod voldoende is om aan de vraag van inwoners te voldoen. We willen dubbelingen in aanbod voorkomen. Zie ook het antwoord bij vraag 2. In het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2025 – 2028 staat vermeld dat de CUP middelen na 2026 eindigen en dat de volgende gemeenteraad keuzes moet maken op voorstel van het volgende college over welke activiteiten voortgezet kunnen worden.

   Recent is de Stichting Urgente Noden Amstelveen opgericht, https://sunamstelveen.nl/. Het bestuur van SUNA heeft gesprekken gevoerd met de geloofsgemeenschappen (PKN, Katholiek en JMW) over wat men voor elkaar kan betekenen en hoe men elkaar kan aanvullen. Met de islamitische geloofsgemeenschap moet nog contact gelegd worden.

5. Met de verkorting van het WSNP-traject van 36 naar 18 maanden wordt effectieve nazorg nog belangrijker om terugval te voorkomen. Hoe waarborgt de gemeente dat inwoners na afloop van hun traject duurzaam financieel zelfredzaam blijven?

   ANTWOORD: *Wij zetten begeleiding in, zo lang als nodig om financiële redzaamheid te bereiken. De begeleiding kan na het schuldhulpverleningstraject voortgezet worden. Door de landelijke verkorting van de trajecten van 36 naar 18 maanden is de periode waarin we inwoners vaardiger en zelfredzamer kunnen maken is veel korter geworden.*

   Als inwoners tijdelijk niet in staat zijn om hun administratie goed bij te houden of de vaste lasten te betalen kunnen we thuisadministratie van Humanitas of budgetbeheer inzetten. Als een inwoner duurzaam intensieve ondersteuning nodig heeft bij de financiën leiden we toe naar beschermingsbewind. De rechter beslist of dit wordt ingezet. We leren mensen ook dat het goed is om hulp te zoeken en waar ze terecht kunnen, b.v. bij het financieel café.

6. Steeds meer gemeenten en organisaties hanteren het principe van ‘sociaal incasseren’, waarbij schuldeisers niet alleen inzetten op betaling, maar ook op duurzame oplossingen voor de schuldenaar. Op welke manier past de gemeente Amstelveen sociaal incasseren toe bij inwoners met schulden aan de gemeente? Worden er bijvoorbeeld betalingsregelingen op maat aangeboden of wordt er samengewerkt om problematische schulden te voorkomen?

   ANTWOORD: *Zie blz 38 van het beleidsplan schuldhulpverlening 2025 -2028. Hier is vermeld dat wij het Convenant Lokale Overheid in voorbereiding hebben. Hierin maakt de gemeente onder meer afspraken over het tijdelijk pauzeren van de incassomaatregelen voor de inwoners van de gemeente. En dat de gemeente bij voorbaat akkoord gaat met betalingsvoorstellen die de schuldhulpverlener doet.*

7. In Arnhem wordt met het experiment *de schuldenvrije flat* onderzocht hoe een collectieve schuldenopkoop bijdraagt aan het doorbreken van de schuldenproblematiek. In hoeverre is dit een optie voor Amstelveen? Welke juridische, financiële en praktische randvoorwaarden zouden een dergelijke opzet in Amstelveen mogelijk maken of belemmeren?

   ANTWOORD: *Wij volgen dit experiment met veel belangstelling. We zien dat er bij veel van dit type pilots nog weinig bekend is over de effectiviteit op lange termijn. Wij hebben nog niet verkend of een dergelijke opzet in Amstelveen een optie is.*

8. In verschillende gemeenten wordt samengewerkt met OnsBank, waarbij jongeren met schulden een saneringskrediet krijgen en tegelijkertijd financiële educatie en begeleiding ontvangen. JAS en OnsBank kennen verschillen, welke overwegingen spelen een rol om JAS te omarmen en OnsBank niet?

   ANTWOORD: *Wij hebben onlangs kennis gemaakt met ONSBank. Zij bieden groepsaanbod. Wij onderzoeken of hier een aanvulling mogelijk is op het JAS die onze aanpak kan versterken. Hierbij houden wij er rekening mee dat het JAS een project is dat wordt gefinancierd uit de CUP middelen die eindigen na 2026. Op dit moment is er geen duidelijkheid over mogelijkheden voor financiering vanaf 2027.*

9. De manier waarop we over schulden en armoede spreken, beïnvloedt hoe mensen zich voelen en of ze hulp durven zoeken. In hoeverre houdt de gemeente Amstelveen bij haar communicatie over schuldhulpverlening rekening met beeldvorming, stigma’s en taalgebruik? Wordt bijvoorbeeld bewust vermeden om termen als ‘eigen schuld’ of ‘falen’ te gebruiken?

   ANTWOORD: *Dit is het beleidsplan schuldhulpverlening uitgebreid toegelicht. We letten er goed op dat taal en beeldmateriaal niet stigmatiserend is. We dragen in de media uit dat schuldenproblematiek iedereen kan overkomen en dat schulden niet je eigen schuld zijn. We zijn empathisch in onze communicatie en hanteren eenvoudig taalgebruik. In het Client Ervaringsonderzoek geven respondenten aan dat zij de informatie duidelijk vonden en makkelijk te vinden. De schuldhulpverleners krijgen een rapportcijfer van 8,4.*